

Lausunto

14.6.2024

VN/27315/2023

VN/27315/2023-OKM-37

SM PO Poliisitoiminnan ohjausyksikkö

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto luonnoksesta kansalliseksi väkivaltaisen radikalisoitumisen ja väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn ja torjunnan toimenpideohjelmaksi vuosille 2024-2027

Sisäministeriö on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriöltä lausuntoa luonnoksesta Kansalliseksi väkivaltaisen radikalisoitumisen ja väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn ja torjunnan toimenpideohjelmaksi vuosille 2024-2027.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Kulttuurisen moninaisuuden, merkityksellisen elämän edellytysten luomiseksi on tärkeää, että toimenpideohjelmassa tunnistetaan hyvän arjen merkitys ja se, että viranomaiset luovat omalla toiminnallaan sille edellytykset. Toimenpideohjelman strategiassa tunnistetaan myös erilaisista taustoista ja erilaista osaamista omaavien henkilöiden asiantuntemus.

Ohjelmassa todetaan, että "Väkivaltainen radikalisoituminen on yksilöllinen prosessi, johon vaikuttavat monet tekijät. Tämän vuoksi myös työskentelyn keinot ovat erilaisia eri tilanteissa ja eri yksilöiden kohdalla." Tässä yhteydessä voidaan korostaa matalan kynnyksen kulttuuri- ja nuorisopalvelujen merkitystä, jotka luovat merkityksellisyyden ja yhteenkuuluvuuden tunnetta ympäröivään yhteisöön.

Ohjelman toimenpide "11. Luodaan uusia yhteistyökumppanuuksia" tarjoaa mahdollisuuden eri toimialojen väliseen yhteistyöhön, joissa taide- ja kulttuurialan palvelut voivat olla se olennainen yhteiskunnallisen osallistumisen väylä, jonka kautta radikalisoitumisvaarassa oleva henkilö voi löytää elämälleen uuden suunnan, merkityksellisiä sisältöjä ja omaa elämää kannattelevan yhteisön.

Valmistelussa oleva Uutta vauhtia yhdenvertaisuuteen Suomessa - Valtioneuvoston toimenpideohjelma rasismien torjumiseksi ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi –toimenpideohjelma tukee samoja ennalta ehkäiseviä tavoitteita, joiden avulla rakennamme yhteiskunnastamme kaikki mukaan ottavan ja kaikille turvallisen paikan elää ja tuntea itsensä yhteiskunnan yhdenvertaisena jäsenenä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalla opetukseen liittyvissä tehtävissä toimii asiantuntijavirastona Opetushallitus. Opetus- ja kulttuuriministeriö katsoo, että toimenpiteen 37 päätoteuttajiin tulisi lisätä opetus- ja kulttuuriministeriön ja sisäministeriön lisäksi myös Opetushallitus.

Kohdassa: "Useassa toimenpiteessä viitataan kolmanteen sektoriin, jolla tarkoitetaan esimerkiksi järjestöjä, uskonnollisia yhteisöjä, urheiluseuroja, säätiöitä ja erilaisia muita yhteisöjä" voisi olla

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

tarpeellista harkita toimijoiden yksilöimistä sekä tarvittaessa mainita esimerkiksi kriittiset infrastruktuurit asian kohdistuessa niihin.

Kohdassa: "Tarkastellaan väkivaltaiseen ekstremismiin liittyvien riskien arviointia osana Rikosseuraamuslaitoksen asiakasarviointiin liittyviä käytänteitä, ja huomioidaan näissä mahdollisesti olevat kehittämistarpeet" voisi tarvittaessa huomioida myös kansainväliset aiheenmukaiset riskiarviot.

Kohdan: "Tuetaan kriittisen ajattelun taitoja ja medialukutaitoa" muotoilua voisi laajentaa esimerkiksi seuraavalla tavalla: "Tuetaan kriittisen ajattelun taitoja sekä media-, data- ja informaatiolukutaitoa." Toimenpideohjelman sisältämät medialukutaidon osiot koetaan muutoin onnistuneiksi.

Kohdassa "Lisätään ja kehitetään ammattilaisten läsnäoloa digitaalisissa ympäristöissä" voisi huomioida myös ympäristöjen kehittäjien ja ylläpitäjien roolin ja vastuun.

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää myös, että toimenpiteisiin 34, 35 ja 37 lisätään koulu -käsitteen lisäksi oppilaitoksen käsite mukaan.

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Opetusneuvos

Heli Nederström

Jakelu SM PO Poliisitoiminnan ohjausyksikkö

Tiedoksi

VN/27315/2023-OKM-37

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: